

Notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 4 september 2008 om 19.30 uur in het gemeentehuis te Emmeloord.

Aanwezig zijn: de dames H. Binksma-Martens (VVD), M.T.B. Droog-Smit (CDA), E. van Elk (PU), J. Faber-Sloothoor (PvdA/GroenLinks), A.J. Geluk-Geluk (VVD), H. van Mook (PvdA/GroenLinks), S.J. Schrijver-Brouwer (PvdA/GroenLinks), J.W. Sparreboom-van der Spoel (VVD) en de heren J.W. Bakker (PvdA/GroenLinks), P.N. Blauw (VVD), F. Boundati (PvdA/GroenLinks), W.C. Haagsma (PU), L.G.M. Hermus (CDA), H.R. Kalk (CDA), L.H.M. Lammers (ONS), H.L. Meijering (CDA), T. Nijdam (PvdA/GroenLinks), D. Pausma (ONS), A. Poppe (CU-SGP), P.J. Sanderse (CDA), J. Simonse (CU-SGP), H.H. Suelmann (CDA), H. Torenbeek (CDA), T. Tuinenga (PU), J.J. van der Velde (CDA), G.J. Veldkamp (CU-SGP) en R.F. Wassink (CU-SGP)

Voorzitter: de heer W.L.F.C. ridder van Rappard, burgemeester
Wethouders: de heren A.H.T. van Meijel (CDA), W.J. Schutte (CDA), F.K. Zeilstra (PvdA/GroenLinks).
Griffier: mevrouw D. Kattenberg
Gemeentesecretaris: de heer H. van Boven
Afwezig: de heer E. van de Belt (Fractie Van de Belt),
de heren J.M. van der Est (PvdA/GroenLinks) en L.G. Voorberg (CU-SGP), wethouders

I. Opening

De **voorzitter**: Ik open de vergadering en deel mee dat de wethouders de heren Van der Est en Voorberg afwezig zijn. De griffier, de heer Even, is afwezig en wordt vervangen door mevrouw D. Kattenberg. De heer Van de Belt heeft een operatie ondergaan en maakt het goed. Tijdens de vergadering zal er een kaart rondgaan. Als de raadsleden hierop een groet en hun naam hebben geschreven, wordt deze kaart aan de heer Van de Belt verstuurd.

II. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: In een brief van 2 september 2008 werd u meegedeeld dat het presidium heeft besloten het raadsvoorstel Grondexploitatie Emmeloord-Centrum niet op de agenda te zetten. Het college heeft in de brief van 2 september 2008 argumenten aangedragen waarom dit onderwerp wel op de agenda moet komen. Dit betekent dat het raadsvoorstel Grondexploitatie Emmeloord-Centrum als bespreekpunt aan de agenda moet worden toegevoegd. Wordt dit agendapunt als eerste behandeld, dan is er een nadeel dat alle onderwerpen uit de volgende agendapunten al worden betrokken bij de bespreking. Daarom stelt het college voor het voorstel als agendapunt 7 te bespreken.

De heer **Haagsma**: Ik stel voor dit onderwerp als agendapunt 4 te behandelen, omdat de besluitvorming bij dit punt veel invloed heeft op de daaropvolgende agendapunten. Het voorstel van de grondexploitatie is een soort paraplu dat het best voor de daaropvolgende agendapunten kan worden behandeld.

De **voorzitter**: Vermeden moet worden dat een brede discussie ontstaat over de zaken die bij de andere agendapunten aan de orde komen. Hoe denken de andere raadsleden over de volgorde?

De heer **Blauw**: De ervaring heeft geleerd dat dit onderwerp het beste als eerste kan worden behandeld. Dit bleek ook uit de bespreking in de commissie.

De heer **Torenbeek**: Er zijn goede argumenten het punt als laatste te behandelen.

Mevrouw **Van Mook** en de heren **Wassink** en **Lammers** vinden dat het voorstel van de grondexploitatie als eerste, dus als agendapunt 4 moet worden besproken.

De **voorzitter**: Een meerderheid van de raad heeft gekozen voor deze volgorde. Dat betekent dat agendapunt 4 'Raadsvoorstel Grondexploitatie Emmeloord-Centrum' wordt toegevoegd. De andere agendapunten worden daarna in de voorgestelde volgorde behandeld.

De agenda wordt met toevoeging van agendapunt 8.4 vastgesteld.

III. Notulen van de vergadering van 26 juni 2008

Tekstueel:

- Pagina 77; aan de bijdrage van de heer Schutte moet een zinsnede worden toegevoegd. De zin moet luiden: "Altijd is gezegd dat het vanwege energievoorzieningen, bouwvergunningaanvragen enzovoorts minstens twee jaar zou duren voordat er gebouwd kan worden."

- Pagina 121. Tussen de twee bijdragen van de heer Haagsma moet de reactie van de heer Wassink worden toegevoegd:

"De heer **Wassink**: Ik neem aan dat wanneer de taal verandert, de inhoud dat ook doet of gaat doen."

De notulen worden met inachtneming van de wijzigingen goedgekeurd.

IV. Ingekomen stukken

De heer **Nijdam**: Ik wil de ingezonden brief, gedateerd 18 juli 2008, van Woondiensten Mercatus en de ingezonden brief van Bun Projectontwikkeling, gedateerd 8 augustus 2008, als agendapunt in de commissievergadering bespreken.

De heer **Blauw**: Ik wil de ingezonden brief, gedateerd 8 augustus 2008, van Bun Projectontwikkeling, tijdens een commissievergadering als agendapunt bespreken.

De **voorzitter**: Deze wensen zijn genotuleerd. Vervolgens verzoek ik de raadsleden te reageren op de open brief van de burgemeester van de Noordoostpolder, gedateerd 27 augustus 2008.

De heer **Wassink**: De voorzitter van de raad deed in een open brief een oproep aan alle raadsleden uitgaan tot een openbare gedachtewisseling te komen over het gebruik van nieuwe media door raadsleden en burgerraadsleden. Dan wordt bedoeld op discussies en columns, weblogs op websites en andere fora die voor een breed publiek toegankelijk zijn. Het is verleidelijk om hierbij met de vinger te gaan wijzen of een bepaalde kant op te kijken, maar daarom zijn we hier niet bij elkaar. De raadzaal is de plaats waar het publieke debat, bij voorkeur op hoofdlijnen, moet plaatsvinden, waar het hoor en wederhoor plaatsvindt. De publieke discussies horen hier thuis in het openbare debat. Dit brengt mij bij het eerste bezwaar tegen misbruik van weblogs en columns op internet. Hier is sprake van eenrichtingverkeer. Dit wordt terecht door de burgemeester in zijn open brief opgemerkt. Bij goed gebruik is daar niets mis mee, maar bij verkeerd gebruik gaat het om goedkoop scoren. Alles kan worden gezegd en er is geen directe reactie mogelijk. Bij halve waarheden of insinuaties is het kwaad al geschied. Het doet dan afbreuk aan de onderlinge verhoudingen en werkt nodeloos polariserend. Het debat voorafgaand aan het nemen van besluiten hoort bij voorkeur hier. Hier kunnen we elkaar in de ogen zien, met open vizier in het debat de degens kruisen op basis van argumenten. Als het saai wordt gevonden, doe er wat aan en kom met goede initiatieven en voorstellen en maak het levendig.

Als tweede aspect wil ik noemen: het gebruik van het middel column. Columnisten zijn in mijn ogen rubriekschrijvers die tot scherpe, veelal prikkelende analyses komen. Een goede column schrijven is, net als het maken van een goede cartoon, een gave en een kunst. Daarom verdient het de voorkeur dat de columns worden geschreven vanuit de rol van observator. Dat is iemand die de dingen van enige afstand beziet, relateert aan andere aspecten en standpunten om vervolgens een prikkelend stukje te schrijven. Daar is niets mis mee. Maar naar mijn mening kan het snel fout gaan als door deelnemers na het debat columns en weblogs worden gepubliceerd, wellicht vanuit frustraties of persoonlijk ongenoegen. Dan wordt de toon al gauw cynisch, zuur of kwetsend.

Dat brengt mij bij het derde punt. Dat is wellevendheid, hoffelijkheid en respect. Wij gaan in dit huis op een hoffelijke manier met elkaar om. Wij groeten elkaar vriendelijk, drukken de hand en spreken elkaar aan als 'u' en mevrouw en mijnheer, houden de deur voor elkaar open en wensen elkaar na afloop een goed weekend. Dan zijn wij verbaasd als dan vervolgens in een column op een site onder het mom van een grapje en een knipoog politici en zelfs gezinsgenoten persoonlijk worden aangesproken op een insinuerende of kwetsende wijze. Soms op dingen waaraan zij part noch deel hebben. Op de persoon spelen hoort niet. En daar niet-betrokkenen bijhalen is helemaal uit de boze. Dat staat in grote tegenstelling met de sfeer van wellevendheid en hoffelijkheid waarmee wij elkaar hier bejegenen. Dat schaadt het gezag, het respect en het onderlinge vertrouwen. Dat vinden wij ook schadelijk voor de personen in kwestie én het beeld van het gemeentebestuur in zijn geheel.

Het vierde aspect is de vrijheid van meningsuiting. De vrijheid van meningsuiting lijkt in Nederland hét argument om veel, zo niet alles te mogen zeggen. De essentie van het recht van vrije meningsuiting is dat de overheid, inclusief de rechter, de inhoud van uitingen niet mag toetsen, tenzij andere grondrechten of vrijheden in het geding zijn. Het is wel bijzonder dat bij dit soort discussies meteen wordt verwezen naar dit grondrecht. Dan wordt gezegd: pas op, want ik mag dit zeggen op basis van een grondrecht. Een beroep doen op het recht van vrije meningsuiting in algemene zin, moet dan het plaatsen van provocerende of grievende opmerkingen rechtvaardigen. Echter, uitingen die geen sterke afkeer oproepen, hebben geen bescherming van een grondrecht nodig. Daarom is het oppassen met die vrijheid en het gebruik daarvan. Daarom is het doen van een beroep op dit recht eigenlijk een teken van zwakte. Blijkbaar is er iets goed te praten, iets te rechtvaardigen zo in de trant van: mijn bijdragen worden juridisch getoetst! Dat zal vast wel zo zijn, maar bij het opzoeken van juridische grenzen worden morele grenzen al overschreden.

Dat brengt mij bij het laatste argument: er is ook zoets als normen en waarden of noem het fatsoen. Elke partij heeft iets daarvan opgenomen in de uitgangspunten of doelstellingen. Deze normen en waarden kun je ontlenen aan joods-christelijke principes of relateren aan een humanistische levensbeschouwing. Zo zijn er dingen waar je wel het recht toe hebt, maar die je gewoon niet doet. Er zijn geen algemene regels voor fatsoensnormen. Zestien miljoen mensen hebben in dit land hun eigen grenzen voor fatsoen. Dat maakt de samenleving en het onderlinge gesprek nu juist boeiend. Het gaat dan om vragen: wat zijn jouw bronnen van moraal en waar liggen jouw en mijn grenzen? Er zijn in het algemeen daarover afspraken te maken die zijn geënt op algemeen aanvaarde waarden zoals redelijkheid, billijkheid, wederzijds respect en inschikkelijkheid.

De fractie van ChristenUnie/SGP zou graag zien dat het presidium onder leiding van de voorzitter in het fractievoorzittersoverleg tot afspraken en tot een 'gentlemen's agreement' zal komen over algemene richtlijnen aangaande het internetgebruik voor politieke doeleinden. Ik hoop dat wij de terechte bezorgdheid van de raadsvoorzitter kunnen wegnemen door het over enkele weken aanbieden van een document met deze strekking. Ik doe bij dezen dit voorstel en ben benieuwd wat de andere fracties hiervan vinden.

Mevrouw **Faber**: Ik zal iets korter zijn dan mijn voorganger, maar ik kan voor een groot deel zijn woorden onderschrijven. De fractie van PvdA/GroenLinks onderschrijft ook de inhoud van de brief van de raadsvoorzitter. We leven in een tijd waar andere media een steeds grotere rol gaan spelen. Naar onze mening moet dit kunnen. Wij vinden vooral

van belang dat de politieke discussie wordt gevoerd daar waar het volgens de grondslagen van onze democratie thuishoort, namelijk in de raadsvergadering. Natuurlijk kan een website worden gebruikt om statements te verkondigen en zo eventueel een discussie met een bezoeker van de website uit te lokken. Bij ons staat het uitgangspunt voorop dat wij als raadsleden onderling ons collegiaal moeten opstellen. Wanneer wij in en rond de raadzaal als collega-raadsleden prima met elkaar kunnen praten en scherp kunnen discussiëren over onderwerpen dan is het toch niet meer als logisch dat we op een website diezelfde benadering hanteren? Het is niet zinvol de inhoud van de brief nog eens over te doen. Voor onze fractie is de bottomline: vrijheid van meningsuiting is een groot goed. Maar respectvol omgaan met de ander is een nog groter goed. Dit valt ten aanzien van websitegebruik niet neer te leggen in wetgeving of protocollen. Dat moet je ook niet willen. De ongeschreven omgangsvormen die wij in onze samenleving kennen, laten zich niet zwart-op-wit op papier vastleggen en dat zal ook niet nodig moeten zijn. Het feit dat wij met zijn allen die ongeschreven regels kennen, moet voorons meer dan voldoende zijn.

Collega-raadsleden, laten we ons alstublieft bezig houden met onze politieke idealen en het besturen van een geweldig leuke gemeente. Laten we onze positieve energie steken in wat we graag willen bereiken en geen negatieve energie steken in zaken die niet eens een politiek doel dienen.

De heer **Torenbeek**: Ik heb niet zoveel toe te voegen aan de goede woorden van beide vorige sprekers, want wat zij hebben gezegd is grotendeels uit ons en mijn hart gegrepen. Het is voor de fractie van het CDA vanzelfsprekend dat wij proberen respectvol en goed met elkaar om te gaan. Wij zullen zeker wel fouten maken. Wij staan volledig achter de inhoud van de brief van de burgemeester. Wij zijn als raadsleden democratisch gekozen om politiek te bedrijven. De samenleving verwacht van ons dat wij proberen vanuit de verschillende invalshoeken van de partijen het goede voor de samenleving te zoeken. Daarbij hebben we elkaar en elkaars ideeën nodig. Dat is ook het doel van de fractie van het CDA. Ik hoor regelmatig mensen zeggen: wat is dat toch voor een gedoe bij jullie in de raad als jullie elkaar niet eens meer fatsoenlijk kunt behandelen? Het doet de beeldvorming van de raad en de gemeente geen goed. Wij steunen als CDA-fractie wat de burgemeester schrijft in deze brief. Wanneer alle partijen de inhoud van deze brief ondersteunen, dan hebben wij verder een speciaal document als protocol niet nodig.

De heer **Haagsma**: De Politieke Unie is van mening dat de brief niet zoveel toevoegt aan datgene wat wij zelf ook vinden dat moet worden nageleefd. Ook wij hebben als Politieke Unie de behoefte na elke raadsvergadering een nabeschouwing te geven over de vergadering, waarbij het dan niet over personen gaat, maar over zaken. Altijd hebben we tegen elkaar gezegd dat wij hierop als leden van de fractie kunnen worden aangesproken en dat moeten wij ook doen. Zoals de heer Torenbeek opmerkte, zitten wij hier om politiek te bedrijven. De manier waarop dat gebeurt, bepaalt ook hoe de komende verkiezingen wordt ingegaan en hoe je daarmee verder gaat. Blijkbaar lopen de ideeën hoe je stemmen kunt winnen of verliezen binnen de verschillende fracties nogal uiteen. Het standpunt van de Politieke Unie is dat hetgeen je elkaar in de raadzaal niet oog in oog durft te zeggen, dat ook niet op de website kunt doen. Kijk elkaar in de ogen en kom op dat moment met goede ideeën en voorstellen in het belang van de besluitvorming voor de burgers van de Noordoostpolder. De Politieke Unie heeft geen behoefte aan een extra bijeenkomst van het presidium, omdat voldoende duidelijk is gemaakt op welke manier dat zou moeten. Al zouden extra regels worden toegevoegd, waaraan niemand overigens behoefte heeft, dan worden de grenzen nog weer opgezocht. Om aan te tonen dat dit probleem niet alleen in de Noordoostpolder speelt maar ook elders, is het goed een stukje voor te lezen. In het blad 'Raadsleden' stond onlangs een redactioneel commentaar: "Heel veel mensen kijken tegenwoordig naar de Formule 1-race niet zo zeer om te zien wie winnaar wordt, maar veel meer te zien welke ongelukken er gebeuren. Zo lijkt het ook met het politieke debat. Het is niet belangrijk waar het over gaat, maar het wordt vermaak dat vooral leuk is als men elkaar in de haren vliegt. Daar wordt over gepraat en over geschreven. De raadsleden mogen zichzelf afvragen of je daarmee het vertrouwen

van de burgers wint. Nog minder fraai is het als we elkaar via de weblogs bestoken met verwijten en negatieve verwoordingen. In de raadzaal of vriendelijk zijn, of niets zeggen, maar digitaal toeslaan. Zo ontstaat er een tweede werkelijkheid, waarmee de politiek niet helderder wordt. Raadsleden spreken elkaar niet meer in het openbaar aan met de mogelijkheid een weerwoord te geven. Raadsleden zouden zich meer moeten toeleggen op het met verve verdedigen van hun standpunten. Ook dat kan met pakkende voorbeelden en vergelijkingen die mensen aanspreken. Fracties mogen, misschien moeten we zeggen móeten, elkaar het vuur aan de schenen leggen. Een wethouder mag gerust kritisch aan de tand worden gevoeld. Uiteindelijk gaat het hierom dat wij iets moois voor de gemeente laten gebeuren en niet dat iemand aftreedt."

De heer **Blauw**: De VVD-fractie is het geheel eens met de strekking van de brief van de burgemeester. Eigenlijk zou dergelijk schrijven niet nodig moeten zijn. De VVD heeft geen behoefte aan een extra protocol of een vaststelling in het presidium. Wij mogen aannemen dat na deze discussie iedereen terugkijkt naar zichzelf en beziet binnen welke kaders internet wordt gebruikt. Ik hoop dat het daarna gewoon goed gaat. Wij zijn allemaal verstandige mensen die allemaal weten hoe we met elkaar hier in de raad moeten omgaan. Als we dezelfde beleefdheid en respect op internet gebruiken waar we elkaar niet kunnen zien, dan zullen deze dingen niet meer voorkomen. Ik wil hierbij aantekenen dat er altijd een grijs gebied blijft. Zoals in de brief wordt aangegeven, gaat het ook om het erbij betrekken van partners. Dat is terecht. Maar in die gevallen waar partners een politieke functie hebben, wordt het moeilijker. Dan moeten de privé-zaken en de politieke zaken goed van elkaar worden gescheiden. Dit zal altijd wel een gebied blijven waarbij de een zegt: hij speelt op de man of de vrouw, terwijl een ander zegt dat het gaat om het politieke optreden van de partner. Het is onmogelijk hiervoor regels op te stellen. Ieder moet hier op een verstandige wijze mee omgaan. Het is duidelijk dat er in dit spel gebieden zijn die niet helemaal zwart en niet helemaal wit zijn.

De heer **Lammers**: Met gevoelens van bevreemding heb ik kennis genomen van de brief van de burgemeester. In de brief gericht aan de raad stelt de burgemeester dat politieke discussie niet thuishoren in het publieke domein, maar primair in de raad en commissies. Dat is ten dele, want dit is abject. Politieke discussies kunnen overal worden gevoerd. Zelfs op de landelijke website van de politieke partijen van het CDA, de ChristenUnie en de PvdA. Maar ook op de lokale website van ONS Noordoostpolder. Ik zou zeggen: wees blij, betrek burgers bij de politieke discussie. Haal het stof uit de commissiekamers. U weet als geen ander dat, met uitzondering van een enkele trouwe bezoeker of belanghebbende, niet of nauwelijks publiek aanwezig is tijdens een commissievergadering. Dat ligt aan ons raadsleden. Dat erken ik. Het wordt mede veroorzaakt door de wijze van debatteren. "Loquendi Libertatem Custodiamus". Raad, laten wij waken over de vrijheid van het spreken. Dat staat als hoofdregel boven de website van ONS Noordoostpolder en ONS Nederland en daar zijn wij trots op. Die vrijheid van meningsuiting is net zo ononderhandelbaar als de gelijkheid. Ik heb de afgelopen twee jaar bijna tweehonderd columns geschreven. Columns waarbij in specifieke gevallen studie en verzameling van gegevens vooraf is gegaan. Dat was om de juistheid van de feiten te onderzoeken of te benadrukken. Dat kost tijd, veel tijd, maar dat heb ik er graag voor over naast mijn politieke functie als raadslid voor ONS Noordoostpolder. Om ook via het web uit te dragen wat mijn persoonlijke visie is op actuele, locale en landelijke items. Daarnaast kunnen alle gezagdragers of het nu goden, koningen of priesters zijn, of dat het handelingen zijn of ideeën, zowel religieus als profaan zijn, kritisch worden besproken, gerelateerd waar nodig met ironie of cynisme. Dat is immers inherent aan het schrijven van columns. In een vrije samenleving loopt men het risico bekritiseerd, bespot en soms zelfs beledigd te worden. Dat weegt ruimschoots op tegen de grote vrijheid die erdoor wordt gewaarborgd. Dat risico is een kleine prijs voor de vrijheid.

Mijn vrijheid van meningsuiting kan voor iedere individuele burger, seculier of religieus, bevrijdend en relativerend werken. Bovendien wat de ene een belediging noemt, kan voor de andere een heldere analyse zijn. Het mooie is dat ik in Nederland niet wordt gedwongen iets te geloven of het ergens mee eens te zijn. Spot en kritiek zijn smeermidde-

len van de maatschappij, juist omdat zij stenen des aanstoets zijn en omdat ze wrijving veroorzaken. Spot en kritiek zijn instrumenteel in het proces van voortschrijdend inzicht en daarom noodzakelijk in een vrije dynamische samenleving. Censuur om andere redenen dan een onafhankelijke persoonlijke ethische inschatting, is een gevaarlijk signaal naar de samenleving. Dit is het waar de burgemeester mij over aanspreekt. Ik zou denigrerend zijn geweest; ver over de schreef zijn gegaan en een ethische norm hebben overschreden. Ik citeer: "U gaat echter ver over de schreef als u de partner van de wethouder in dezelfde toonzetting in uw beschouwingen betreft, verbanden suggereert van inhoudelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheden die er niet zijn en een denigrerend taalgebruik bezigt over beiden. Het feit dat de partner van de wethouder statenlid is en als volksvertegenwoordiger optreedt in de provinciale organen, betekent nog niet dat u haar één op één mag associëren met het beleid van haar man als gemeentebestuurder." Nimmer, nimmer, maar dan ook nimmer heb ik mij uitgelaten over partners van politici of bestuursleden. Evenals de pers ken ik deze etiketteregel. Maar in het geval waar het hier om gaat, het is mevrouw Zeilstra, benoem ik, net zoals ook een collega in de raad het deed, wel mevrouw Zeilstra. Waarom? Welnu, zij is PvdA-politica in Provinciale Staten en in de commissie Samenleving. Dat zij daarnaast ook nog in het IJsselmeerziekenhuis staflid is, is een bijkomstigheid. Haar politieke status echter rechtvaardigt mij, haar, net als de wethouder Zorg, de heer Zeilstra, in mijn columns te bespreken. Dit is binnen de kaders van de posities die zij innemen in de uitvoering van hun portefeuilles. Die bespreking kan kritisch, komisch of serieus zijn. Op die wijze heb ik in dit geval de partner van de wethouder in dezelfde toonzetting betrokken.

Mijnheer de voorzitter, de suggestie dat de vrijheid van meningsuiting, buiten het door u gestelde niemandsland, een vrijbrief voor bijvoorbeeld een belediging zou kunnen zijn, is een karikatuur en een onacceptabele diskwalificatie van dit essentiële mensenrecht. Ik gebruik dit recht met de beste intenties. Het vrije woord en degenen die dat uitoefenen zijn per definitie kwetsbaar. Ik ben me daarvan bewust. Ik zou mijn lezerspubliek niet respecteren door hen met zelfgecensureerde halffabricaten te confronteren. Overigens, volgens het Europese Hof voor de rechten van de mens, vindt de vrijheid van meningsuiting niet haar beperking daar waar anderen worden verontrust, gekwetst of geshockeerd. U mag als voorzitter zeggen dat de vrijheid van meningsuiting is gebonden aan ethische fatsoensnormen. U mag niet zeggen wat wel of niet mag worden gezegd. Zelfs suggesties wat wel of niet kan, zijn volstrekt onacceptabel. Ik zaai geen haat, ik discrimineer niet, ik pleeg geen smaad en ik pleeg geen laster. Ik schrijf columns met respect, met cynisme of met ironie. Daarnaast produceer ik traktaten, manifesten en parodieën. Voor mij is er geen enkele reden van dat pad af te wijken. Ik voel me vrij dit te doen binnen de ethische norm tussen het niemandsland en zijn grens, waar u, burgemeester, in uw brief over spreekt en die mij wordt geboden binnen de wettelijke kaders.

De **voorzitter**: Dank voor uw bijdrage. Samenvattend kan worden gezegd dat de brief die ik heb beschreven niet was bedoeld dat ik met u in discussie zou treden, maar dat u als raadsleden met elkaar in discussie zult gaan. U hebt allen een mening gegeven hoe u met elkaar wenst om te gaan. De heer Wassink deed het voorstel onderwerp als fractievoorzitters nog eens op dit onderwerp terug te komen. Dit voorstel werd door andere fracties niet ondersteund, hoewel er wel instemming was met de bedoeling. Ik constateer dat alle fracties, met uitzondering van de ONS-fractie, vinden dat er moet worden gekozen voor respect in verband met de vrijheid van meningsuiting. Niemand kan mij het verwijt maken dat ik de vrijheid van meningsuiting ooit zou hebben willen beperken. De heer Lammers heeft dit wel gedaan en ik constateer dat hij in de raad alleen staat met dit standpunt over het invulling geven van de wijze van het met elkaar omgaan. Dat is uw goed recht. Dat mag ieder voor zich weten en het is goed dat dit ieder in het openbaar heeft uitgesproken.

Het is niet de bedoeling in een tweede ronde hierover nogmaals te spreken en hierbij acht ik het agendapunt van de ingekomen stukken afgehandeld.

V. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

VI. Spreekrecht

De **voorzitter**: Mevrouw H.B. Sturm, woordvoerster van het Cluster Espelerweg, heeft zich aangemeld voor het spreekrecht en krijgt hiervoor de gelegenheid.

Mevrouw **Sturm**: Naar aanleiding van de gesprekken die tijdens de fractievergaderingen op maandag 1 september 2008 zijn gevoerd, wil ik hier inspreken op de Verordening voor de baatbelasting aanleg riolering Espelerweg. Als woordvoerster van het Cluster Espelerweg wil ik hier nogmaals onze bezwaren naar voren brengen. In de eerste plaats willen wij benadrukken dat wij geen tegenstander zijn van de aansluiting van onze percelen op de riolering van de Espelerweg en daarom ook bereid zijn de jaarlijkse rioolbelasting en aansluitkosten te betalen. Het raadsbesluit op grond waarvan de baatbelasting wordt geheven dateert van september 2004. In dit besluit is een aantal clusters voor het buitengebied benoemd waarvoor een verplichting werd gelegd voor aansluiting op de riolering. Naar onze mening bevat dit raadsbesluit rechtsongelijkheid en willekeur. Die rechtsongelijkheid bestaat uit het feit dat in het woongebied van de Noordoostpolder een groot aantal percelen geen verplichtingen krijgt opgelegd aangaande lozing van afvalwater. Dat zijn de zogenoemde 'niet kwetsbare gebieden'. In de zogenoemde 'kwetsbare gebieden' bestaat de verplichting tot aanleg van een IBA waarbij de kosten volledig worden gedragen door het waterschap. Iedere ingezetene, dus ook wij, van het verzorgingsgebied betaalt hieraan mee. Dan is er ten slotte een nog kleiner gebied waarvoor een aansluitverplichting de riolering geldt, doordat er een meer vervuilende eenheid is gevestigd of doordat er op stukken van de bebouwing een riolering binnen het omslagbedrag is te realiseren. De percelen in dit gebied betalen aan de gemeente een bedrag van € 2.700,00 voor aansluiting, naast de kosten op eigen terrein. Deze bedragen kunnen oplopen tot € 4.000,00. De ongelijkheid zit hierin dat twee onderscheiden overheden onderling een zeer verschillend beleid aangaande de kosten voeren. Dit maakt dat de verschillen tussen de burgers van de Noordoostpolder wel heel groot zijn. In een informatiefolder van een bedrijf stond dat een gemeente vrij is een bijdrage vast te stellen. In een tabel worden alle gemeenten genoemd die de bijdrage in de kosten voor een IBA hebben aangepast. Zodoende wordt een gelijkheid in kosten aangebracht binnen een gemeente. De willekeur bestaat hierin dat in het raadsbesluit wel percelen worden genoemd, maar die desondanks moeten worden aangesloten. Voor perceel Espelerweg 4 bestaat een brief, gedateerd 11 oktober 2006, waarin op grond van het afstandscriterium de verplichting tot aansluiting wordt opgeheven. Ook op Nagelerweg 11 is er geen aansluiting en geen verplichting meer.

Een ander argument is het feit dat in het besluit van september 2004 voor een aantal percelen aan de Espelerweg een bijdrage van € 2.700,00 wordt gevraagd. In het huidige voorstel Verordening baatbelasting is er een verschil in de hoogte van de aanslag. Voor acht percelen is de prijs verlaagd tot € 1.739,49. De kosten zijn geraamd op € 204.000,00. Als dit bedrag wordt verdeeld over de percelen, dan komt dat neer op € 6.700,00 per perceel. Dit valt onder het omslagbedrag van € 6.800,00. Nu door deze acht percelen een totaalbedrag van € 14.000,00 wordt bijgedragen, komt het erop neer dat de overige percelen een bedrag van € 190.000,00 moeten bijdragen. Dit bedrag is dan per perceel ongeveer € 8.260,00; dat is ruim boven dit omslagbedrag. Het verschil in bijdrage per perceel binnen eenzelfde cluster ervaren wij ook als ongelijkheid. Het Cluster Espelerweg dient als pilot voor de nog aan te sluiten percelen van de gemeente. Het argument als zouden door het wegvallen van onze bijdrage tekorten ontstaan in de begroting, weegt niet op tegen een besluit dat onzorgvuldig is genomen gezien de discussie die na de besluitvorming is gevoerd. Bij het aanleggen van vorige rioleringen aan de Nagelerweg en de Espelerweg zijn de kosten via de grondexploitatie of de via de inkomsten industrieterrein Nagelerweg verhaald. Wij vinden het een rechtsongelijkheid dat dit niet voor ons cluster geldt, te meer daar in een persbericht wordt gesteld dat woon-

wijk Emmelhage de aanleiding is voor deze riolering. Wij hopen dat de gemeenteraad besluit de Verordening baatbelasting niet aan te nemen en het raadsbesluit van september 2004 wil heroverwegen.

De heer **Tuinenga**: U noemde bij één perceel de kosten van € 4.000,00. Moest dit bedrag aan de gemeente worden betaald?

Mevrouw **Sturm**: Dit bedrag was voor de kosten voor het eigen terrein.

VII. Vragenuur

De heer **Lammers**: Wethouder de heer Zeilstra heeft naar aanleiding van de publicaties in het Algemeen Dagblad over de ziekenhuizen een notitie doen verschijnen. De fractie van ONS heeft naar aanleiding van zowel het AD-onderzoek en het recent gepubliceerde onderzoek van Elsevier waaruit als uitslag naar voren kwam dat de IJsselmeerziekenhuizen laag scoren, alsook de vertrouwensbreuk tussen de medische staf en de Raad van Bestuur als gevolg van de mededeling dat mogelijk operaties in het Flevoziekenhuis van Almere zullen plaatsvinden, een aantal vragen:

- Is het college van mening dat de gezondheidszorg in het noordelijke gedeelte van onze provincie in gevaar kan komen nu operaties mogelijk worden verplaatst naar Almere, zodat een instabiel zorgaanbod kan ontstaan?
- Is het college van mening dat deze ernstige bestuurlijke crisis en onrust niet bijdragen aan de stabilisering dan wel de verbetering van de kwaliteit van de zorg?
- Is het college van mening dat het richting de Raad van Toezicht moet aandringen dat er bestuurlijke rust en stabiliteit moet zijn?
- Is het college van mening dat gezien de dreigende financiële positie en de instabiliteit actie moet worden ondernomen, zodat de lening die de gemeente aan het ziekenhuis heeft gedaan, veilig wordt gesteld?

Het college verstuurde een memo waarin wordt gesteld "De recentelijk gepubliceerde top 100-lijst van het AD leidt tot onjuiste interpretaties over de kwaliteit van het ziekenhuis. De vraag luidt:

- Indien het college van mening is dat het AD aantoonbaar op onjuiste gronden tot interpretaties en bevindingen is gekomen, dan zou het college ijlings een procedure moeten starten vanwege het onrechtmatig handelen van het AD. Het is onverdraaglijk dat een reputatieschade van dergelijke omvang voor het ziekenhuis met daarbij de ontstane onrust onder de cliënten die de AD-publicatie dan ten onrechte zou hebben veroorzaakt, geaccepteerd zou worden. Als het college van mening is dat in het AD-artikel onjuiste interpretaties worden gemaakt, dan zou het college ten minste een rectificatie moeten eisen.
- Is het college van plan rectificatie te eisen en zodoende de onrust onder de bevolking wet te nemen of zal het college over de publicatie zwijgen?

Mevrouw **Faber**: De PvdA/GroenLinks-fractie heeft ongeveer dezelfde vragen, maar dan met een andere insteek. Voor een leek is het heel lastig de gegevens goed te interpreteren. Daarom wordt de wethouder verzocht helder uit te leggen hoe deze publicaties moeten worden uitgelegd. Het zou goed zijn een totaalbeeld te krijgen van de ketenzorg. De fractie van PvdA/Groenlinks heeft ook zorgen over de financiële situatie van het ziekenhuis. Wil de wethouder nogmaals helder uitleggen wat er volgens het college in de gezondheidszorg aan de hand is?

De heer **Blauw**: De VVD-fractie is ook bezorgd over de financiële situatie en wil daarom weten of de achtergestelde lening van € 2,4 miljoen is veiliggesteld in de leningsovereenkomst die destijds met de IJsselmeerziekenhuizen is aangegaan. In het memo stelt de wethouder dat het college verschillende initiatieven heeft genomen, onder andere het initiatief dat leidde tot de komst van de polikliniek van het Antoniusziekenhuis uit Sneek.

Omdat dit initiatief niet vanuit het college kwam, luidt de vraag: welke initiatieven heeft het college dan wel genomen?

Verder wil de VVD-fractie weten op welke gronden de wethouder concludeert dat het AD-artikel onjuiste interpretaties bevat. Wat is het oordeel van de wethouder over de andere enquêtes die in andere bladen worden gepubliceerd?

Wethouder de heer **Zeilstra** antwoordt.

- De reden waarom in het memo wordt gesproken over 'verbreding en versterking' was een gevolg van de berichtgeving in de media dat de fracties van ONS en VVD bezorgd zijn over de tweedelijnszorg. Het is onjuist een beeld te creëren alsof de eerstelijns- en tweedelijnsgezondheidszorg in de Noordoostpolder zorgelijk zouden zijn. De kwaliteit van de eerstelijns- en de tweedelijnszorg in de Noordoostpolder staat los van de problemen bij het IJsselmeerziekenhuis en is op zich genomen goed, omdat sprake is van een verbreding. Al tijdens het onderzoek, maar ook direct erna, is er intensief overleg geweest tussen het college en de Raad van Bestuur van het Antoniusziekenhuis waarover de commissies en in de raad veelvuldig werd geïnformeerd. Hiermee werd uitvoering gegeven aan de initiatieven die in de commissies en de raad aangaande het realiseren van een polikliniek in samenwerking met het Antoniusziekenhuis werden ontplooid.

- Een ander belangrijk initiatief is het realiseren van een specialistisch verpleeghuis aan de Urkerweg. Hier heeft het college uitvoering gegeven aan geboden mogelijkheden.

- Het derde en meest belangrijke punt is de vorming van het expertisecentrum waarin het Antoniusziekenhuis en de zorggroep Oude en Nieuwe Land gezamenlijk de inrichting voor hun rekening willen nemen. Dit centrum vormt een belangrijke toegevoegde waarde voor de gezondheidszorg in de Noordoostpolder. Hieruit blijkt dat de ambtenaren na het opkomen van de initiatieven op voortvarende wijze aan de slag zijn gegaan. De bestuurders van het Antoniusziekenhuis en de zorggroep Oude en Nieuwe Land zijn ondernemende bestuurders die in deze ontwikkeling, waaraan ook risico's zijn verbonden, hun nek durven uitsteken. Het is te hopen dat de huisartsen zich hierbij aansluiten, omdat deze ontwikkeling een versterking betekent van de samenwerking en de ketenzorg die de cliënten ten goede zal komen.

- De IJsselmeerziekenhuizen hebben hun diensten uitgebreid, zodat de burgers kunnen kiezen.

- De Raden van Bestuur van het Antoniusziekenhuis en de IJsselmeerziekenhuizen dienen voor 1 oktober 2008 uitvoering te geven aan een opdracht een plan te maken hoe op een betere manier aan spoedeisende hulp het hoofd kan worden geboden.

- Er zijn vier onderzoeken gedaan naar het functioneren van ziekenhuizen: het AD, twee onderzoeken van Elsevier en een onderzoek van Kies Beter. Deze vier onderzoeken laten volkomen verschillende uitkomsten zien. In het memo worden wetenschappers, specialisten, deskundigen van het ministerie geciteerd die het er allemaal over eens zijn: dit soort onderzoeken is onbetrouwbaar en daaraan mogen geen conclusies worden verbonden. Daarom moet men voorzichtig zijn met interpretaties op grond van deze onderzoeken.

De heer **Lammers**: Ik ben het ermee eens dat men voorzichtig moet zijn met interpretaties. Het is wel frappant dat in het recent gepubliceerde onderzoek van Elsevier de IJsselmeerziekenhuizen op acht punten ver onder de maat scoren. Dat is geen kleinigheid.

Wethouder de heer **Zeilstra**: In het Elsevier-onderzoek aangaande de beste specialisten komen de IJsselmeerziekenhuizen er goed uit. Hieruit blijkt dat alle onderzoeken volkomen verschillende uitkomsten laten zien. Daarom kunnen vraagtekens worden gezet bij de betrouwbaarheid van dergelijke onderzoeken. Enige relativering van de verschillende onderzoeken is op zijn plaats.

- Het derde punt gaat over de situatie van de IJsselmeerziekenhuizen. In het persbericht hebben het college van de gemeente Lelystad, Gedeputeerde Staten en het college van gemeente Noordoostpolder de mening uitgesproken dat er een nadere analyse moet komen en welke mogelijkheden er liggen die tot verbetering van het plan van aanpak kunnen leiden. In een gesprek hebben de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur positief gereageerd op een onafhankelijk onderzoek. Daarmee is ook een vorm van objectivering

aangaande de financiering gevonden. Een dergelijke analyse moet de adequate informatie opleveren hoe de vork in de steel zit en wat de matrix is die daadwerkelijk tot verbetering kan leiden.

De heer **Kalk**: Het college had na de publicaties een gesprek met de Raad van Toezicht van de IJsselmeerziekenhuizen en besloot dat er een onafhankelijke analyse moet komen. Betekent dit dat er een aantal zaken openbaar is geworden dat het college behoorlijk heeft verrast?

Wethouder de heer **Zeilstra**: Het besluit voor een onafhankelijke analyse werd genomen, omdat er tijdens het gesprek niet voldoende duidelijkheid kon worden gegeven.

De heer **Kalk**: Dit betekent dat de Raad van Toezicht blijkbaar niet in staat was de financiële stand van zaken helder weer te geven. Hieruit blijkt dat men kennelijk de zaken niet op orde heeft.

Wethouder de heer **Zeilstra**: Het is bekend dat er financiële moeilijkheden waren. Daarom werd een reorganisatie doorgevoerd. Deze reorganisatie leidde niet tot het gewenste effect. Het college heeft gevraagd om een goed inzicht te geven in de financiële situatie en ook een overzicht waarin duidelijk is te zien dat het plan van aanpak leidt tot daadwerkelijke verbetering. Deze keus staat in verband met de achtergestelde lening van € 2,4 miljoen.

De **voorzitter**: De gemeenten Noordoostpolder en Lelystad liepen tijdens een vorige collegeperiode door de problemen bij de IJsselmeerziekenhuizen een risico van tientallen miljoenen euro's. Na de onderhandelingen kon dit risico voor beide gemeenten worden teruggebracht tot € 6 miljoen. Deze ombuiging was op zich al een behoorlijk resultaat. Daarom was het niet opportuun verder over zekerheden te spreken. Als antwoord op de vraag van de heer Blauw kan worden gesteld dat er geen zekerheden zijn.

De heer **Blauw**: Er komt een nieuw plan van aanpak. Hoeveel plannen van aanpak zijn al opgesteld? In plaats van opnieuw een plan van aanpak op te stellen, zou het college de eis moeten stellen aan de Raad van Toezicht dat deze zodanige maatregelen moet treffen, zodat eindelijk de problemen worden opgelost. De analyse had al veel eerder moeten plaatsvinden, omdat er sprake is van een ondoorzichtige situatie.

Wethouder de heer **Zeilstra**: Er is zowel met de Raad van Toezicht als met de Raad van Bestuur van het ziekenhuis overleg geweest. De heer Lammers heeft terecht opgemerkt dat er sprake is van een crisis. De Raad van Bestuur heeft een plan van aanpak opgesteld. Er is geen sprake van een nieuw plan van aanpak, maar het gaat om het plan van aanpak en om de financiële situatie, die te maken hebben met aspecten van de bedrijfsvoering. Het onderzoek, door de KPMG uitgevoerd, zal heel snel worden uitgevoerd. Het college bekijkt of het plan van aanpak, gerelateerd aan de financiële situatie, goede kansen biedt tot daadwerkelijke verbetering.

De heer **Blauw**: Het is te gek voor woorden dat het gemeentebestuur een analyse wil maken, terwijl de reorganisatie in volle gang is en de medische staf met het bestuur overhoop ligt. Dit kost alleen maar geld. De VVD-fractie heeft geen enkel vertrouwen in een nieuwe analyse en een plan van aanpak, zo lang de huidige Raad van Bestuur in functie is.

Mevrouw **Faber**: De heer Blauw spreekt zichzelf tegen. Het is juist prijzenswaardig dat het college opdracht geeft een onafhankelijke analyse te laten maken.

De heer **Wassink**: Een deel van de antwoorden van de wethouder is een reactie op uittalingen van raadsleden in de media. Nu de wethouder heeft gereageerd op deze menin-

gen, zou het goed zijn als deze raadsleden laten weten of zij na de uitleg van het college bij hun standpunten blijven of misschien van mening zijn veranderd.

De heer **Kalk**: Het college heeft na de perspublicaties uitleg gegeven door middel van een brief en een extra memo. Aan de raadsleden moet dan wel ruimte worden geboden hierover te discussiëren. Deze discussie moet nu tijdens het vragenuur plaatsvinden of anders zou het onderwerp als agendapunt in een volgende commissievergadering moeten terugkomen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit onderwerp als agendapunt in een volgende commissievergadering terugkomt, zodat de woordvoerders van de verschillende fracties gelegenheid krijgen hun meningen over dit onderwerp weer te geven.

VIII. Agendapunten

1. Verordening 'straatnaamgeving en nummering'.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

2. Regeling voor Kunstopdrachten in de openbare ruimte in de gemeente Noordoostpolder.

Mevrouw **Schrijver**: De fractie van PvdA/GroenLinks staat positief ten opzichte van dit voorstel, maar heeft enkele opmerkingen.

- De financiering uit de grondexploitatie is niet goed onderbouwd en het is niet duidelijk waarom hiervoor is gekozen. Het is nodig in het voorstel een goede onderbouwing te geven waarom voor financiering uit de grondexploitatie is gekozen.

- In het voorstel wordt gemeld dat het bedrag ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld. Wat gebeurt er als de grondexploitatie tegenvalt? Zal dan de raad beslissen die € 60.000,00 niet meer ter beschikking te stellen?

- Het was bekend dat er haken en ogen zaten aan het laten vervallen van de kwartjesregeling. Het voordeel was dat er meer duidelijkheid bestond waarop dit was gebaseerd.

- De PvdA/GroenLinks-fractie is akkoord met de voorwaarde dat iedere koper van een perceel bouwgrond, dus ook de projectontwikkelaars, moet meebetalen aan een percentage voor een kunstwerk. Deze eis zou echter moeten worden opgenomen in de regeling, zodat duidelijkheid ontstaat waarop deze regeling is gebaseerd. Daarom stelt de PvdA/GroenLinks-fractie voor dit vanaf nu op te nemen in de regeling.

De **voorzitter**: In het voorstel wordt uitgelegd waarom het handig is de financiering uit de grondexploitatie te laten komen. Zou deze financiering per project gebeuren, dan zou dat gepaard gaan met vele administratieve handelingen. Daarom werd een gemiddelde aangenomen dat als een model kan dienen. Vanwege de kleinschaligheid blijkt de kwartjesregeling in de praktijk lastig te zijn. Door het onderbrengen van dit onderdeel in de grondexploitatie is er sprake van een clustering, zodat een groter draagvlak ontstaat dat voordelen oplevert bij de realisatie van kunstwerken.

De heer **Haagsma**: Toen dit onderwerp in de commissievergadering werd behandeld, werden de argumenten heel duidelijk geformuleerd. Het is mogelijk dat de helderheid die destijds in de commissie wel bestond, niet zo duidelijk in het voorstel is teruggekomen. Als de PvdA/GroenLinks-fractie deze expliciete verwoording essentieel vindt, dan moet deze fractie een amendement indienen of anders akkoord gaan met dit voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

3. Verordening baatbelasting, Cluster Espelerweg.

De heer **Tuinenga**: De fractie van de Politieke Unie heeft in de vergadering van 23 september 2004 ingestemd met het besluit over de riolering. Op dat moment was het niet mogelijk de financiële gevolgen te overzien, alsmede de gevolgen voor sommige bewoners. De inspreker heeft duidelijk gemaakt dat rechtsongelijkheid is ontstaan bij de komst van de IBA's. Zij heeft ook een voorbeeld gegeven hoe het waterschap Zuiderzeeland deze rechtsongelijkheid op een goede wijze heeft opgelost. De fractie van de Politieke Unie heeft schriftelijk enkele vragen gesteld, die vanwege de vakantietijd nog niet werden beantwoord. Deze vragen zijn:

- Wie heeft besloten dat er verschillende tarieven zouden komen en waarom?
- Op welke manier is het stuk riool vanaf de dierenkliniek naar de Espelerweg betaald?
- Waarom krijgt de cluster verderop geen korting op de aansluitkosten?
- Hoe schat het college de extra juridische kosten in?
- Wat is de tijdsduur van de procedures indien de bewoners bezwaren indienen?
- Wat zijn de kosten voor het advies van het externe bureau Van den Bos en Partners? -
- Wil het college antwoord geven op de vraag die mevrouw Sturm heeft gesteld over de gebruikte rekensom van het omslagbedrag?

Wethouder de heer **Van Meijel** antwoordt:

- Het stuk riool vanaf de dierenkliniek is waarschijnlijk betaald uit de exploitatie van de Erven.
- Het tariefverschil wordt door de wetgever bepaald. In dit geval lag er al een riool en daarom mocht dit niet in rekening worden gebracht voor het cluster. Daarom wordt in het raadsbesluit een maximum genoemd van € 2.700,00. Het college kon niets besluiten, alleen maar wettelijke voorschriften uitvoeren.
- De raad heeft destijds unaniem vastgesteld dat de bijdrage € 2.700,00 moet zijn; daarom kan er geen sprake zijn van het geven van kortingen.
- Op dit moment is het onmogelijk een antwoord te geven over de hoogte van extra juridische kosten en het extern adviesbureau, alsmede over de tijdsduur wanneer bezwaarprocedures komen.
- Eerst is er overleg met betrokkenen geweest om tot een oplossing te komen. Pas toen dit niet lukte, werd het college gedwongen tot het nemen van de maatregel van de baatbelasting. De rekensom is gebaseerd op taxaties aan de hand van normen die hiervoor als standaard worden gebruikt. Dit omslagbedrag komt niet alleen voort uit de normen voor de riolering, maar ook uit het Bouwbesluit. Ook het Bouwbesluit geeft voorschriften bij een bepaalde afstand van de riolering, onder andere hoe de aansluiting moet plaatsvinden. Daarnaast zijn nog de voorschriften vanuit het Lozingsbesluit van toepassing. Toen dit onderwerp op de agenda stond, zijn al deze zaken gedetailleerd besproken. Het vaststellen van het genoemde bedrag valt volledig binnen de genomen besluiten.

De heer **Tuinenga**: De fractie van de Politieke Unie, die destijds de gevolgen van het besluit niet heeft overzien, heeft nu een andere mening en zal daarom een motie indienen, waarin wordt opgeroepen het standpunt ingenomen op 23 september 2004 over de aanleg riolering in het buitengebied te herzien.

Motie Verordening baatbelasting Cluster Espelerweg

"De raad van de gemeente Noordoostpolder, in vergadering bijeen op 4 september 2008;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 juli 2008, nr. 12559, gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de invoering van de baatbelasting een kostbare zaak wordt door procedures;
- het traject waarschijnlijk erg lang gaat duren (plusminus twintig jaar) en het externe bureau aangeeft twijfels te hebben over de juistheid van de diverse publicaties;

- er een onbillijkheid is ten aanzien van de verschillende groepen in het buitengebied, omdat een deel van de Nagelerweg en de Espelerlaan aangesloten is op de riolering, hetgeen (deels) vanuit de exploitatie is bekostigd;

verzoekt het college:

- om met een ander, rechtvaardiger en beter onderbouwd voorstel richting de raad te komen waardoor het raadsbesluit van 23 september 2004 wordt herzien, met dien verstande dat alleen de rioolaansluiting vanaf de erfgrrens voor rekening van de pandeigenaar komt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Sparreboom**: De VVD-fractie heeft in de commissie aangegeven dat het voorstel een hamerstuk moet zijn. Na de bespreking is de mening veranderd en vindt de VVD-fractie het stuk geen hamerstuk. Gezien het moeizame traject dat is afgelegd en nog moet worden afgelegd met betrekking tot de verplichte rioolaansluiting nu en in de toekomst en de daaruit voortvloeiende consequenties voor het heffen van baatbelasting, zal de VVD-fractie de motie van de Politieke Unie onderschrijven. Voortschrijdend inzicht is voor de VVD-fractie een reden haar standpunt te herzien. Om het simpel en voor iedereen gelijk te houden, is het beter alleen de kosten op eigen erf voor rekening van de bewoners te laten komen.

De heer **Pausma**: De fractie van ONS is van mening veranderd en vindt dat dit voorstel geen hamerstuk is. Het voorstel levert nu en in de toekomst veel problemen op, zodat de ONS-fractie het beter vindt dit besluit te herzien en daarom zal de motie door de ONS-fractie worden ondersteund.

De heer **Torenbeek**: Daar iedere fractie behoefte heeft de motie te bespreken, is het goed de vergadering te schorsen.

De **voorzitter**: De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de CDA-fractie.

De heer **Hermus**: De argumenten die destijds werden gebruikt, gelden nog steeds. Omdat er geen andere motieven zijn voor een herziening, zal de CDA-fractie deze motie niet ondersteunen.

Mevrouw **Schrijver**: Als deze motie wordt aangenomen, dan heeft dat nogal wat consequenties. Het zou betekenen dat de rioolrechten voor iedereen, dus ook voor degenen die al hebben betaald, stijgen. Ook het bestemmingsplan voor het buitengebied zou moeten worden aangepast. In dat geval zijn geen nieuwe activiteiten in het gebied meer mogelijk. Om een nieuwe rechtsongelijkheid te voorkomen, moet meteen worden aangegeven hoe een en ander voor de toekomstige nieuwbouwwijken zal worden geregeld. Het gaat nu om het instellen van de baatbelasting. Het is niet hetzelfde als het aanpassen van het raadsbesluit van 23 september 2004. De PvdA/GroenLinks-fractie stemt niet in met deze motie.

De heer **Poppe**: Het terugdraaien van het besluit van 23 september 2004 zou weer nieuwe rechtsongelijkheid oproepen. Bovendien weet niemand wat dan de werkelijke kosten zouden zijn. Zoals terecht is opgemerkt, gaat het hier niet over het besluit van 23 september 2004, maar over de instelling van de baatbelasting. De fractie van Christen-Unie/SGP stemt niet in met de motie.

De heer **Tuinenga**: In de toekomst zullen nieuwe bestemmingsplannen moeten worden vastgesteld, waarbij dezelfde soort situaties zich kunnen voordoen. De regeling zoals die nu wordt voorgesteld, zou voor sommige omwonenden een reden zijn bezwaarschriften in te dienen. Deze mogelijkheid van bezwaarmakende burgers is een nieuw argument dat pleit voor de noodzaak een andere en beter onderbouwde regeling te treffen, zoals dat in de motie wordt voorgesteld. De motie bevat inderdaad geen aanwijzingen over eventuele kosten; de motie is slechts een oproep aan het college een andere richting in te slaan. De fractie van de Politieke Unie vraagt om hoofdelijke stemming.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de gehele fracties van VVD, ONS en Politieke Unie instemmen met de moties. De andere fracties stemmen integraal tegen de motie. Hiermee is de motie verworpen.

4. Grondexploitatie Emmeloord-Centrum.

De **voorzitter**: Daar de portefeuillehouder wegens familieomstandigheden niet aanwezig is, zal de beantwoording door de heer Van Meijel worden gedaan. Het is goed in de behandeling een bepaalde volgorde aan te houden. Eerst moet er duidelijkheid zijn of er sprake is van een overschrijding of een tekort en hoe hoog dit bedrag is. In de tweede plaats gaat het over de wijze van dekking. In de derde plaats zal de besluitvorming plaatsvinden, waarbij het mogelijk is een afzonderlijke visie op bepaalde onderdelen te verwoorden.

De heer **Blauw**: Tijdens de bespreking in de commissie werd duidelijk dat het spreken over tekorten of over een meerprijs een zeer gecompliceerde zaak was. Daarom heeft de VVD-fractie het advies gevraagd van een accountant. De opinie van deze accountant is aan allen ter beschikking gesteld. Nadat intensief overleg werd gepleegd met de heren Voorberg, De Droog en Sticht, is de VVD-fractie tot de volgende conclusies gekomen, vevat in een cijfermatige opstelling die aan allen werd toegestuurd.

Concluderend stelt de VVD-fractie dat de overschrijding ongeveer € 5,4 miljoen bedraagt. In het overzicht wordt uitgelegd hoe dit bedrag tot stand kwam. De wethouder stelt de overschrijding op € 3,3 miljoen en een bedrag van € 1,9 miljoen aan plankosten. Het budget voor plankosten was in een eerder raadsbesluit vastgesteld op € 1,5 miljoen. In 2005 werd hiervan € 700.000,00 besteed, in 2006 € 450.000,00, en in 2007 werd € 350.000,00 besteed, waarmee dit budget leeg was. Nu wordt € 640.000,00 gevraagd. Daarbij wordt in het document Grondexploitatie gesteld dat de plankosten tot in 2012 tot op € 1,9 miljoen zullen uitkomen. Dit is een ernstige constatering.

In maart 2006 heeft de raad een saldo grondexploitatie van € 4,9 miljoen vastgesteld als bijdrage aan het plan Emmeloord-Centrum. In de verdeling was € 1 miljoen bestemd voor de herstructurering van Lange Nering Oost. Nu blijkt uit de grondexploitatie dat deze € 4,9 miljoen inmiddels € 5,2 miljoen is geworden; dat betekent een overschrijding van € 300.000,00. Vervolgens wordt nogmaals een bedrag van € 1.150.000,00 gevraagd voor de Lange Nering Oost. Dit betekent een overschrijding van € 1,3 miljoen. In de samenwerkingsovereenkomst met Provast staat dat het totale plansaldo van min € 4,9 miljoen als het maximale tekort geldt voor het plan. Tot het maximum van dit bedrag draagt gemeente Noordoostpolder dit tekort.

Na diepgaande bestudering en intensieve gesprekken met de staf van de afdeling blijft er voor de VVD-fractie geen andere conclusie over dan dat eerst oplossingen moeten worden bedacht, zodat het budget, dat nu uit de hand dreigt te lopen, wordt teruggebracht binnen de met Provast afgesproken bandbreedte. Als in de beginfase van dit grote project sprake is van een overschrijding van € 5,3 miljoen, dan ligt het in de lijn der verwachting dat nog meer budgetoverschrijdingen zullen volgen. Daarom meent de VVD-fractie dat eerst moet worden gezocht naar bezuinigingen in het bestaande plan, voordat het project verder uitgevoerd kan worden.

De heer **Van de Velde**: In het overzicht van de heer Blauw staat dat het totale tekort € 10,8 miljoen is. Dit is een rekenfout. Als beide getallen worden opgeteld, komt het to-

taal op € 10,6 miljoen.

De heer **Blauw**: Dit is terecht opgemerkt. De optelling moet zijn € 10,6 miljoen. Voor deze discussie is dat niet belangrijk.

Mevrouw **Van Mook**: Het is wel belangrijk. De VVD-fractie heeft de hulp van een accountant ingeroepen om aan te tonen dat de rekensom van het college niet klopt. Het is dan wel veelzeggend als blijkt dat in de berekeningen van de VVD een simpele optelsom niet juist is.

De **voorzitter**: Laten we de discussie zuiver houden. Samengevat stelt de heer Blauw dat het geprognosticeerde tekort inmiddels meer dan twee keer zo hoog is als bij de start van het project. Dit is een ernstige situatie. Daarom rust op het college de taak dit goed uit te leggen. Wethouder Van Meijel zal vanuit het collegeperspectief de cijfers uitleggen.

De heer **Blauw**: In de samenwerkingsovereenkomst met Provast staat dat de gemeente bij een tekort maximaal € 4,9 miljoen zal bijdragen. Dat betekent dat de rest ten laste komt van de bevolking van de Noordoostpolder.

De heer **Tuinenga**: In principe onderschrijft de PU-fractie de woorden van de heer Blauw. De bevolking werd in 2006 voorgehouden dat het project € 4,9 miljoen zou kosten. Nu is dat bedrag verdubbeld. De PU-fractie vindt het onterecht dat overal elders dekking wordt gezocht voor allerlei extra's en toevoegingen van deelgebieden, die van meet af aan in het plan waren opgenomen.

De heer **Wassink**: Nu blijkt hoe belangrijk het is dat een integraal overzicht over de kosten werd opgesteld. Dit overzicht geeft een helder inzicht in alle kosten.

Wethouder de heer **Van Meijel** antwoordt:

- Als de heer Blauw gelijk zou hebben dan zou dit inderdaad een ernstige zaak zijn.
- Het college heeft het rapport, opgesteld door de VVD met de hulp van een accountant, goed bestudeerd. Uit dit rapport blijkt in ieder geval dat de ambtenaren en het gemeentebestuur op principiële punten correct hebben gehandeld.
- Het oorspronkelijke budget werd vastgesteld op € 3,9 miljoen. Meteen daarna besliste de raad dat hieraan € 1 miljoen extra moest worden toegevoegd.
- Het rapport stelt terecht dat in mei 2007 door de annulering Lange Nering Oost € 1 miljoen geschrapt werd. Echter, op datzelfde moment besloot de raad deze € 1 miljoen terug te brengen in de exploitatie Emmeloord-Centrum. Tijdens de vergadering van mei 2007 werd met een ruime raadsmeerderheid besloten de grondexploitatie te herzien en het budget vast te stellen op ongeveer € 5,1 miljoen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat op dat moment geen sprake was van overschrijding, in tegenstelling tot het rapport waarin wordt beweerd dat het budget toen al met een bedrag van € 1,3 miljoen werd overschreden.
- Voor de plankosten was een bedrag van € 1,5 miljoen uitgetrokken. In de loop van het project zijn enkele malen bedragen opgenomen, zodat het saldo opraakte. Bij de plankosten die nog nodig zijn van 2008 tot 2012 moeten ook de meerkosten worden meegeerekend. Dit extra bedrag van € 1 miljoen is niet, zoals de heer Blauw stelt, een overschrijding, maar komt voort uit de meerkosten. Vergeleken met de start van het project zijn de meerkosten € 1,7 miljoen. In de grondexploitatie wordt het tekort gesteld op € 5,2 miljoen. Hierbij is ook dit bedrag inbegrepen. Dat wordt duidelijk uit de tabel 1 op pagina 7. Hieruit blijkt dat het totale budget dan staat op € 7,4 miljoen. Zou de nu voorgestelde herziening doorgang vinden, dan wordt dat bedrag ongeveer € 9,5 miljoen, daarbij de keuzen buiten beschouwing gelaten.
- De genoemde keuzen worden niet correct weergegeven. Het onderdeel 'Onder de Toren' is geen 'keuze'. Dat was altijd opgenomen in het plan, maar dan zonder vaststelling van het bedrag.

- Andere onderdelen zoals: openbare ruimte, Poldertoren, bomen, Achterom en Lange Achterzijde, zijn keuzen. Als deze bedragen worden opgeteld, komt het totaal op € 1,2 miljoen. Wordt dit bedrag opgeteld bij het voorgaande bedrag van € 2,1 miljoen, dan blijkt dit precies het bedrag te zijn van € 3,3 miljoen dat wethouder Voorberg in zijn memo heeft genoemd. Daaruit blijkt dat het memo klopt.
- Het college stelt voor de dekking van het tekort saldo van € 946.000,00 binnen het grondbedrijf op te vangen. Hiermee komen de totaalkosten op € 5,2 miljoen en dit bedrag op € 6.146.000,00.
- De grondopbrengst van het oorspronkelijke plan is niet € 18.381.000,00 maar € 18.110.000,00. Dit bedrag werd in de overeenkomst van 2006 vastgelegd. In de herziening van 2007 werd dit bedrag vastgesteld op € 18.381.000,00 en in de herziening van 2008 werd dit bedrag € 18.657.000,00. De laatste twee bedragen, die in het rapport correct zijn weergegeven, hebben te maken met 1,5% index die werd opgenomen voor de jaren 2009 en 2010. Dit bedrag van € 257.000,00 wordt correct aangegeven in het memo van wethouder Voorberg.
- In het rapport worden als 'nota bene' genoemd de aankoop van gebouw Sinke en de schadevergoeding aan Provast en worden de kosten van flats verdisconteerd. Dan vervolgt het rapport over de verplaatsing van de restauratie van het busstation. Dit is een misverstand, omdat er nooit in het plan een bedrag werd uitgetrokken voor de verplaatsing van het busstation. Wel is altijd een bedrag opgenomen als tegemoetkoming voor de nieuwe restauratie. Het opvoeren van sloopkosten voor het CWI-gebouw is niet correct. In het overzicht van het woonrijpmaken van De Deel en de Beursstraat is ook een bedrag opgenomen (€ 234.840,00). De tijdelijke verplaatsing van het busstation valt onder dit bedrag.
- De typering 'overschrijding' is niet juist, omdat het gaat om 'meerkosten'. Als alle meerkosten, waarmee de raad in meerderheid akkoord ging, bij het oorspronkelijke budget worden opgeteld, komt het totale bedrag niet op € 10 miljoen, maar op € 6.146.000,00.

De heer **Blauw**: De uitleg van de wethouder is voor het grootste deel bevredigend. Dat de genoemde sloopkosten bij het bedrag waren inbegrepen, was niet te zien. Datzelfde geldt voor de verplaatsing van de busrestauratie. In het document wordt niet aangegeven of deze kosten in dat bedrag van € 234.840,00 zijn inbegrepen. Het bedrag van € 100.000,00 als toezegging voor de busrestauratie wordt wel aangegeven, maar over verplaatsingskosten zwijgt het document.

Wethouder de heer **Van Meijel**: De genoemde bedragen zijn verzamelbedragen en deze worden niet tot in detail gespecificeerd.

De heer **Blauw**: Het college beweert dat € 1,9 miljoen is opgenomen voor de plankosten. Dit bedrag is nergens te vinden. De VVD-fractie heeft in het bijzijn van de accountant, een ambtenaar en de leden van andere partijen, de heren Pausma en Van Eerd, hierover lang en diepgaand gesproken om uiteindelijk tot de conclusie te komen: dit bedrag is niet te vinden. Daarom moet dit bedrag erbij geteld worden. Zodoende blijft, behalve de € 100.000,00 voor de sloopkosten, het eerder aangegeven bedrag van € 5,4 miljoen staan.

De dekking van de plankosten is accountanttechnisch gezien onjuist. De eerste voorziening van € 1,5 miljoen voor de plankosten werd in het plan Emmeloord-Centrum gesluit en is nu gebruikt. Dit betekent dat alle kosten van vertragingen etc. direct voor rekening van de gemeente komen. Het is niet juist al bij het begin deze voorzieningen aan te wenden om de tekorten te dekken, omdat het in de lijn der verwachting ligt dat nog veel geld hiervoor nodig zal zijn. Het oorspronkelijke bedrag van € 1,5 miljoen voor de onvoorzien zaken, moet blijven. Daarmee blijft staande dat het tekort € 2,4 miljoen is.

Wethouder de heer **Van Meijel**: Het college vindt het uiterst verantwoord het risicopercentage te verlagen, mede gezien de voortgang van het project. De onderbrenging bij de grondexploitatie maakt het project transparanter. De BBV-regeling verbiedt overigens

het opnemen van deze € 1,5 miljoen voor plankosten. In de systematiek van het grondbedrijf moet de raad bij elke overschrijding beslissen of deze bedragen in de voorzieningen mogen worden opgenomen. Kortom, deze opstelling schept veel duidelijkheid en past volledig binnen de regels en daarom zouden alle raadsleden blij moeten zijn.

De heer **Blauw**: In het staatje van de grondexploitatie op pagina 12 worden alle bedragen uitgesplitst; dat bedrag voor de reserve is niet te vinden. De ambtenaren hebben tijdens het gesprek zelf toegegeven dat dit bedrag hier niet bijstaat.

Het verlagen van het voorzieningenpercentage 10% naar 5% heeft een effect van € 375.000,00. Dit bedrag is uit de 'voorzichtigheidspotjes' gehaald en in de exploitatie gestopt. Het maakt niet uit of het gereserveerde bedrag van € 1,5 miljoen onder 'voorzieningen' wordt gerangschikt of in de andere systematiek 'reserve' moet heten, als dit bedrag maar blijft staan. In het voorstel van het college is dit bedrag van € 1,5 miljoen weg. Daarom blijft de bewering staande op grond van de informatie van de eigen ambtenaren, dat de overschrijding is € 3,3 miljoen plus € 1,9 miljoen.

Wethouder de heer **Van Meijel**: Ik protesteer. Nu worden de ambtenaren woorden in de mond gelegd die zij nooit zo hebben gezegd.

De heer **Pausma**: Ik was bij deze bijeenkomst aanwezig. Deze zaken werden serieus uitgezocht. Wij kwamen tot de conclusie dat de discussie tijdens de commissievergadering meer over de reserveringen ging dan over de werkelijke kosten van Emmeloord-Centrum. Het doel was om het uiteindelijk totale bedrag van het project Emmeloord-Centrum te bepalen. Pas als dat bedrag is vastgesteld, kan worden uitgerekend wat Emmeloord-Centrum uiteindelijk de burger zal kosten.

Wethouder de heer **Van Meijel**: Dit is niet juist omdat de individuele burger niets extra betaalt voor Emmeloord-Centrum. De gemeente betaalt het project onder andere uit het eigen grondbedrijf. Net als alle andere keuzen voor geldbestedingen doet het college voorstellen geld ter beschikking te stellen voor Emmeloord-Centrum. Het betreft hier een goede investering.

De **voorzitter**: Samengevat draait het nu om de vraag of het bedrag van € 1,9 miljoen wel of niet in het totale bedrag zit. De heer Blauw beroept zich op informatie afkomstig van ambtenaren om te bewijzen dat dit bedrag niet is terug te vinden. Dit verschil van inzicht kan niet blijven voortbestaan, het moet duidelijk worden of dit bedrag wel of niet aanwezig is.

De vergadering wordt geschorst en het college krijgt gelegenheid met de ambtenaren de gegevens te onderzoeken zodat na de schorsing in ieder geval over dit bedrag volkomen duidelijkheid komt.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan wethouder de heer Van Meijel.

Wethouder de heer **Van Meijel**: Het college betreurt de misverstanden over de cijfers. Op dit moment maken de ambtenaren een spreadsheet die bij gereedkomen zal worden verspreid, zodat in ieder geval over de cijfers helderheid zal bestaan.

De **voorzitter**: Meninge n mogen verschillen, maar over de feiten, cijfers en stukken mag geen onenigheid bestaan, want dan kan geen juiste besluitvorming plaatsvinden. Het college kan nooit tolereren dat besluitvorming plaatsvindt, terwijl een deel van de raad de cijfers onbetrouwbaar vindt. De bedragen van de verschillende stukken komen nu overzichtelijk in een excel-bestand met daarbij de optelsommen. Als deze dan stuk voor stuk zijn doorgenomen, moet ten minste de onduidelijkheid over de cijfers uit de wereld zijn.

Mevrouw **Faber**: Ik stel voor dat de discussie ondertussen doorgaat.

De heer Haagsma: De onderlinge discussies en uitwisseling van informatie kan plaatsvinden, zonder meteen tot besluiten over te gaan.

De **voorzitter**: Als niemand hiertegen bezwaren heeft, is het mogelijk de bespreking van de andere punten voort te zetten zonder tot definitieve besluitvorming over te gaan. De discussies kunnen voortgaan zonder dat de uiteindelijke beslissingen worden genomen. De besluiten over de grondexploitatie van deze onderdelen worden dan uitgesteld en aan het eind van de vergadering genomen.

5. Krediet herinrichting openbare ruimte Lange Nering Oost inclusief Polderhof.

De heer **Wassink**: In maart 2006 werd € 1 miljoen extra begroot voor de upgradering van winkelcentrum Lange Nering Oost om zodoende evenwicht in het Emmeloord-Centrum te krijgen. Een jaar later besloot het toenmalige college dit plan te annuleren en het begrote bedrag van € 1 miljoen terug te voeren in de grote pot voor Emmeloord-Centrum. Een facelift voor Lange Nering Oost was buiten beeld. Echter, een jaar later was de situatie opnieuw fors veranderd. De onderhandelingen werden krachtig gevoerd en dat resulteerde in het opstellen van een uitstekend vernieuwingsplan dat nu voor uitvoering klaar ligt. Dit is een plan dat past bij de status Lange Nering Oost en West. Allen die hieraan hebben meegewerkt, verdienen lof. De fractie van ChristenUnie/SGP wenst de wethouder succes bij het over de streep te trekken van de laatste ondernemers die nog aarzelen voor de gezamenlijke actie. De participatie van alle ondernemers is wel een voorwaarde voor het welslagen van deze vernieuwing.

De heer **Blauw**: Terecht heeft de heer Wassink opgemerkt dat destijds € 1 miljoen was gereserveerd voor Lange Nering Oost. Toen dit plan niet doorging werd besloten het bedrag van € 1 miljoen in het budget voor Emmeloord-Centrum te laten. Dat betekent dat het budget op € 4,9 miljoen kwam. Daarna werd de upgradering van de Lange Nering Oost opnieuw in het plan opgenomen en werd tegelijk een additioneel krediet van € 1.150.000,00 extra gevraagd. Dit betekent dat het begrote bedrag voor Lange Nering Oost eerst verdwijnt in de grote Centrapot, maar hiervoor later als de Lange Nering Oost opnieuw onderdeel van het project wordt, opnieuw een krediet wordt gevraagd. De VVD-fractie rekent dit onder overschrijding of, zo men wil, meerkosten.

De **voorzitter**: De bedragen moeten voorlopig buiten beschouwing blijven; pas als de exacte informatie over de cijfers via de spreadsheet is verspreid, kunnen deze in de discussie meespelen.

De heer **Blauw**: Binnen dat bedrag van € 1 miljoen werd gekozen voor kwaliteitsvariant A. Dan komt er een nieuw plan met ook een nieuwe kwaliteitsvariant. Deze nieuwe variant kost € 250.000,00 extra. De VVD-fractie vindt dit een hoge prijs. Alle ondernemers moeten deelnemen, maar stel dat twee ondernemers blijven weigeren. Wat dan? Ik kan me niet herinneren dat de wethouder op deze vraag een antwoord heeft gegeven.

Mevrouw **Van Mook**: Dit is wel gebeurd. Om deze onduidelijkheid weg te nemen volgt hier een letterlijk citaat uit het verslag van de vergadering van 26 november 2007: "Mevrouw VAN MOOK wil weten hoe het zal gaan, gesteld dat de raad akkoord gaat met het aangevraagde krediet, als later een aantal ondernemers blijft weigeren mee te werken aan de collectieve aanpak voor het aanbrengen van de luifels. Zullen dan de werkzaamheden starten of is het zo dat echt alle ondernemers moeten instemmen? Hoe zal het college reageren wanneer ondernemers voorstellen mee te doen, maar met een lagere bijdrage? Zal in een dergelijk hypothetisch geval het gemeentebestuur bijdragen? Wethouder de heer VOORBERG zegt dat voordat de werkzaamheden kunnen starten, aan de voorwaarde moet zijn voldaan dat alle ondernemers meewerken. Het gaat immers om

een mooi totaalbeeld. Blijkt het onmogelijk dit plan op deze wijze uit te voeren, dan komt er een ander plan dat opnieuw in commissie en raad wordt besproken." Tot zover het citaat uit het verslag.

De heer **Blauw**: De conclusie is dat de VVD-fractie het niet verstandig vindt op dit moment en op deze basis akkoord te gaan met het voorstel.

De **voorzitter**: Dat is een stemverklaring.

De heer **Pausma**: De ONS-fractie vindt dat bij een opknapbeurt die eens in de dertig jaar plaatsvindt, moet worden gekozen voor een hoge kwaliteit die voor dat moment de beste verhouding prijs-prestatie geeft. De kosten mogen wel hoog zijn, als zij maar niet bij de burger worden neergelegd. Zouden de kosten zo hoog worden, dat de reserves eronder lijden, dan moet worden overwogen of het wel verstandig op deze voet verder te gaan. Voor deze opknapbeurt is het noodzakelijk dat alle ondernemers meedoen. Als niet alle ondernemers meedoen, kan de upgrading niet doorgaan, omdat de winkelstraat een geheel moet vormen.

De heer **Tuinenga**: Voor de fractie van de Politieke Unie is het essentieel dat alle ondernemers meedoen. Eerst moet dit bekend zijn en pas dan kan over het budget worden gesproken.

De **voorzitter**: Raadsleden die dit soort voorwaarden stellen, dienen te beseffen dat zo de onderhandelingspositie van het gemeentebestuur wordt verzwakt. Daarom is het beter een duidelijke uitspraak te doen welk kwaliteitsniveau de voorkeur heeft.

Wethouder de heer **Van Meijel**: Het kwaliteitsniveau van Lange Nering West en Oost is vaak onderwerp van discussie geweest. Veelvuldig werd in het verleden gediscussieerd over plannen voor de beeldkwaliteit. Toen besloten werd Lange Nering West een hoog kwaliteitsniveau te geven, was het voor de hand liggend dit niveau te handhaven, ook bij Lange Nering Oost. Het idee van de 'Rode Loper' kreeg veel bijval. Op grond van al deze positieve reacties doet het college nu dit voorstel voor een extra bedrag, waarmee de kwaliteit van Lange Nering Oost kan worden opgetrokken. In de bijlage 6, op pagina 23, staat gedetailleerd beschreven welke de verschillende kwaliteitsniveaus zijn. Het college heeft hiervoor vele argumenten en vraagt de raad hiermee in te stemmen. Uiteraard staat het de raad vrij een andere keuze te doen.

De heer **Wassink**: Om misverstanden te voorkomen is het goed te benadrukken dat de kosten voor deze kwaliteitsverhoging niet € 1 miljoen zijn, maar € 256.000,00.

De **voorzitter**: Dit onderdeel is nu inhoudelijk besproken. Het gaat straks om de goedkeuring voor dit extra bedrag van € 256.000,00 voor een kwaliteitsverhoging. De mogelijkheid blijft bestaan andere posities te kiezen, ook mede in verband met ingenomen standpunten ten aanzien van de grondexploitatie.

6. Emmeloord-Centrum: aankoop pand De Deel 22 te Emmeloord.

De heer **Tuinenga**: De prijs voor dit pand is erg hoog, maar die werd opgelegd door een rechterlijke uitspraak; daaraan valt niet te tornen. De fractie van de Politieke Unie heeft grote problemen met de verplaatsings- en verhuiskosten en de compensatie die Provast krijgt. De gemeente Noordoostpolder heeft een samenwerkingsovereenkomst met Provast, maar van samenwerking is nauwelijks sprake omdat Provast constant bezig is voor zichzelf het maximale voordeel naar zich toe te trekken. In de samenwerkingsovereenkomst wordt letterlijk gezegd dat bij een al te hoge prijs de stuurgroep moet besluiten niet tot aankoop van het Landbouwhuis en het pand Sinke over te gaan. De prijs voor het pand Sinke zou voor de PU-fractie nog acceptabel zijn, maar de bijkomende kosten van

verhuizing, verplaatsing en de compensatie voor Provast maken dat de Politieke Unie niet akkoord gaat met dit voorstel.

De heer **Torenbeek**: Het gaat om instemming met het totaal van de deal. Het is onmogelijk op onderdelen tegen te zijn.

De heer **Van de Velde**: De prijs is inderdaad verschrikkelijk hoog, maar deze is bedongen vanuit een onderhandelingspositie en daarom het best denkbare resultaat. Bovendien blijft dit bedrag binnen het geheel van het budget. Daarom zit er niets anders op dan hiermee akkoord te gaan en dit te accepteren.

De heer **Pausma**: Deze deal is eenzijdig in het voordeel van ondernemer Sinke. De opstelling van makelaardij Sinke is eigenlijk schandelijk.

De heer **Haagsma**: Het is niet de taak van de raad de positie van de tegenpartij te beoordelen. Het gaat nu om de vraag of het voorstel van het college wordt gesteund of niet.

De heer **Wassink**: Het is onjuist in dit verband de naam van makelaardij Sinke te noemen, omdat het nu gaat om een andere eigenaar van het pand.

De heer **Blauw**: De VVD-fractie heeft moeite met de vergoeding voor Provast. In de samenwerkingsovereenkomst is geen legitimatie te vinden voor een schadevergoeding. Daarom zou dat item niet in deze deal moeten staan. Navraag bij een verhuisbedrijf leert dat de prijs voor verhuiskosten van een dergelijk pand wordt geschat op € 50.000,00 tot € 100.000,00. Daarom had ook dit item buiten de deal kunnen blijven. Een ander argument tegen deze koop te stemmen, is dat zo een besparing van een groot bedrag wordt bereikt dat misschien op een andere manier kan worden besteed.

Wethouder de heer **Van Meijel**:

- De hoogte van het bedrag voor verplaatsing is een onderhandelingsresultaat. Terecht werd door sommige raadsleden opgemerkt dat de verhuizing en verplaatsing een ingewikkelde zaak is met vele aspecten, zoals telefoonbedrading en kabels voor data, vloerbedekking enzovoort.
- Volgens het contract zou Provast zorgen voor de ontwikkeling van het CWI-gebouw. De berekening voor gedeelde inkomsten werd gedaan conform de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst.
- De noodzakelijke verhuizing was niet een kwestie van simpele verhuizing van A naar B, maar een ingewikkelde keten van elkaar opvolgende bewegingen. Intern heeft het college veel gediscussieerd hoe de 'verhuiscarrousel' moest worden geregeld. Voor het CWI betekende dit een dubbele verhuizing. De meest zuivere weergave was het bedrag van die verhuizing op te nemen in het budget van Emmeloord-Centrum. De hoogte van het bedrag moet worden gezien als een totaalbedrag dat is bepaald door al deze ingewikkelde aspecten. Vanuit de onderhandelingspositie kon het college uiteindelijk akkoord gaan met dit bedrag, omdat zodoende de hele machinerie op gang kan worden gebracht.

De heer **Blauw**: Volgens mij staat nergens in de samenwerkingsovereenkomst een clause hierover. Het blijft een feit dat Provast wel de positieve kanten incasseert, maar dat de negatieve aspecten altijd bij gemeente Noordoostpolder terechtkomen.

De **voorzitter**: In het contract is afgesproken dat Provast deze locatie zou ontwikkelen. Nu blijkt dat het niet mogelijk is dit pand te ontwikkelen, betekent dit voor Provast dat de geprognosticeerde winst niet wordt gehaald. Provast maakte wel allerlei bijkomende kosten die nu worden gecompenseerd.

De heer **Tuinenga**: De fracties van Politieke Unie, VVD en ONS Noordoostpolder dienen een amendement in.

Amendement over de aankoop van pand De Deel 22 te Emmeloord.

"De raad van de gemeente Noordoostpolder, in vergadering bijeen op 4 september 2008,

overwegende dat:

- het onderhandelingsresultaat van het college een oplopend tekort voor het project Emmeloord-Centrum met zich meebrengt;
- de samenwerkingsovereenkomst duidelijk is over de verplichtingen van de gemeente en de projectontwikkelaar bij tegenvallende aankoopbedragen;
- de projectontwikkelaar op deze manier niet zijn verantwoordelijkheid waarmaakt;

verzoekt het college:

- het voorstel nr. 11662 zodanig aan te passen zodat de bedragen voor de verhuiskosten en de advocaatkosten, alsook de bedragen voor de compensatie van Provast uit het voorstel worden gehaald.

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik stel voor dat eerst iedere fractie door middel van een stemverklaring de meningen weergeeft. Vervolgens komt er een schorsing.

Na de schorsing kan de besluitvorming plaatsvinden over de grondexploitatie en de onderliggende gedeelten.

7. Werkbudget plankosten Emmeloord-Centrum 2008

De heer **Pausma**: Het is noodzakelijk dit geld ter beschikking te stellen. In het verleden is de raad vele keren akkoord gegaan zonder precies te weten hoe hoog het totale bedrag uiteindelijk zou worden. Nu kan alleen ja worden gezegd als er een goed overzicht komt.

De heer **Blaauw**: Het is niet netjes dat de raad in september 2008 wordt gevraagd akkoord te gaan met een uitvoeringsbudget voor het jaar 2008. Het college moet beloven dergelijk voorstel bij een volgende keer op tijd aan de raad voor te leggen.

De **voorzitter**: Inmiddels zijn de cijfers in een spreadsheet aan alle deelnemers uitgereikt. Ik schors de vergadering zodat iedere fractie de tijd heeft dit overzicht te bestuderen.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. De heer Sticht zal een technische uitleg geven bij de cijfers. Daarna kunnen de raadsleden de heer Sticht zuiver technische vragen ter opheldering stellen.

De heer **Sticht**: Eerst zal ik uitleg geven hoe het met de € 1,9 miljoen zit. De exploitatie Emmeloord-Centrum is een ontzettend complexe aangelegenheid. Het bedrag van € 1,9 miljoen ontstond doordat met behulp van een overzicht werd geprobeerd aan te tonen dat gelden beschikbaar waren gesteld, die op een gegeven moment gebruikt waren. Let wel: dit waren beschikbaar gestelde bedragen binnen een herziene grondexploitatie van 2007. Als dan blijkt dat dit geld voor plankosten op is, wil dat niet zeggen dat er in de begroting geen geld voor plankosten over is. De bedragen die ter beschikking waren gesteld zijn op, maar in de begroting zit nog wel geld voor plankosten. Dat betekent dat binnen de herziening opnieuw geld voor plankosten moet worden aangevraagd. Dit gebeurt per jaar. In deze zin heeft de heer Blaauw gelijk dat voor de periode 2008-2012 in totaal € 1,9 miljoen nodig is. Van dit bedrag van € 1,9 miljoen was al € 1,3 miljoen opgenomen in de herziening van 28 juni 2007. Dus niet de € 1,9 miljoen, maar het aanvullende bedrag van € 654.000,00 is dan extra. De misverstanden ontstonden door het

overzicht van wethouder Voorberg waarin bedragen van € 3,3 miljoen werden genoemd voor extra kosten van toegevoegde deelgebieden en verhoogde kwaliteitsniveaus. Vanwege het vertrouwelijke karakter was dit overzicht beknopt en slechts op hoofdlijnen. In het nu uitgereikte overzicht wordt wel volledige openheid van zaken gegeven. Behalve de genoemde € 654.000,00 worden in dit overzicht nog meer extra kosten vermeld. In de laatste kolommen worden de verschillen tussen de herziening 2007 en herziening 2008 duidelijk gemaakt. Dat zijn de rentekosten van € 354.000,00 en de plankosten van € 654.000,00. Dat zijn de meerkosten over alle jaren. Dat betekent dat het college wel toestemming zal vragen voor het uitgeven van geld, maar in de toekomst geen aanvragen voor meerkosten zal doen. Vervolgens kwam het bedrag van € 150.000,00 voor de fietsenstalling erbij. In de verwerving zit een mutatie van ongeveer € 300.000,00 en dan nog 'overig' een bedrag van € 50.000,00; dus dat is een totaal van € 1,5 miljoen. Het misverstand ontstond omdat dit een ruimte was die niet was geormerkt binnen het tekort van € 5,2 miljoen. De term 'tekort' is wat onhandig. Emmeloord-Centrum kost in totaal € 22 miljoen, maar gemeente Noordoostpolder krijgt van Provast € 16 miljoen terug. De aanduiding van dit verschil als 'tekort' zorgde voor misverstand en verwarring. In het bedrag van € 5,2 miljoen was voor heel Emmeloord Centrum het bedrag van € 1,5 miljoen inbegrepen voor het uitvoeren van rioleringswerkzaamheden. Dit was niet alleen onhandig, maar gewoon fout, omdat dit bedrag ook in het GRP was opgenomen. Dit bedrag is wel onderdeel van het tekort, maar stond er 'blanco' in. Voor dit bedrag is nu wel een bestemming. Deze handelwijze werd door wethouder Van Meijel steeds aangeduid als het 'plussen en minnen'. Met andere woorden een invulling geven aan al die onderdelen die nog niet waren geormerkt. Dit betekent dat het college verder geen aanvragen zal indienen voor extra geld en dat niet meer geld uit de reserve hoeft te komen en dat ook de bij burger geen extra tenlastelegging zal worden gedaan.

In het overzicht staat nu helder te lezen wat de totale kosten zijn van Emmeloord-Centrum. Het ongeormerkte bedrag is benoemd en daarom is per saldo geen sprake van een groter tekort of extra meerkosten. De kosten die verder worden opgevoerd voor een totaalbedrag van ongeveer € 3,3 miljoen. De portefeuillehouder heeft een specificatie van deze bedragen aan de raadsleden toegezonden, alsmede een weergave van de dekking. Al deze bedragen waren een gevolg van de besluitvorming van de raad. Aan de meeropbrengsten van de grondexploitatie werd een jaar toegevoegd dus van 2009 tot 2010. Dat is de indexatie van 1,5% uit de samenwerkingsovereenkomst. Het bedrag van € 232.000,00 dat werd gebruikt als dekking is afkomstig uit het fonds herstructurering. In het verleden zijn enkele malen stortingen van € 250.000,00 gedaan en over het bedrag in de reserves wordt elk jaar rente toegevoegd. Hieruit is de hoogte van het bedrag van € 232.000,00 te verklaren. Dan was er nog de opdracht van € 89.000,00 dat kan worden beschouwd als de ophoging. Ten slotte was er een verkoopopbrengst van € 56.000,00.

Bij elkaar opgeteld is dit bedrag 6.148.000,00; dat is inderdaad hoger dan de genoemde € 5,2 miljoen. Als gevolg van het besluit het bedrag op € 5,2 miljoen te laten staan, werd besloten € 946.000,00 uit de dekking reserve grondexploitatie te nemen.

De heer **Blauw**: Ik kan de uitleg van de heer Sticht gedeeltelijk volgen, gedeeltelijk ook niet. Volgens onze accountant wordt uit de € 1,9 miljoen een bedrag € 639.000,00 opgevraagd. Volgens de heer Sticht werd niet in het verleden, maar moet in de toekomst nog € 1,3 miljoen worden opgevraagd.

De **voorzitter**: De heer Sticht heeft willen uitleggen dat dit bedrag in het budget zat, maar dat voor het beschikbaar stellen toestemming van de raad moet worden gevraagd.

De heer **Blauw**: Op pagina 12 staat hoe de € 5,2 miljoen is samengesteld en dan blijkt dat deze post niet is opgenomen. Ook een post 'riolering' is niet opgenomen, behalve enkele kleine uitvoeringszaken op dit gebied. Deze post van € 1,5 miljoen is niet opgenomen, terwijl de optelling wel uitkomt op het bedrag van € 5,2 miljoen. Op dit punt blijven de vragen onbeantwoord.

Aangaande de dekking blijven de vragen. Het voorstel is onder andere door een voorziening 'vrijval'. Dit is een oneigenlijke vrijval, omdat de kosten op een of andere manier terugkomen. De kosten zullen zeker komen en nu is het bedrag daarvoor al weggehaald. Als dit erbij wordt gerekend, dan komt het bedrag al € 7,6 miljoen.

Ook na de uitleg van de overzichten in de spreadsheet zijn de vragen niet beantwoord. Het bedrag van € 1,9 miljoen was niet verklaard in de stukken en is nu ook door middel van deze spreadsheet niet verklaard. De reservering voor het riool ontbreekt.

De **voorzitter**: Het is van belang een duidelijk onderscheid te maken tussen de zuiver technische zaken en het al of niet eens zijn met gemaakte keuzen. Over de bedragen sec mag geen verschil van mening bestaan, maar over de gemaakte keuzen kan dit wel het geval zijn.

De heer **Pausma**: Hoe groot is het maximale bedrag dat uit de reserves kan komen?

Wethouder de heer **Van Meijel**: Dit bedrag is € 946.000,00 extra. Dus boven de € 5,2 miljoen die in mei 2007 werd vastgesteld. Deze prognose is geldig tot 2012.

De heer **Sticht**: De methode van financieren van het project Emmeloord-Centrum dateert uit 2006. Het is achteraf te betreuren dat door deze opzet de bedragen zo weinig overzichtelijk zijn. Het is begrijpelijk dat de heer Blauw met vragen blijft zitten. Door de gekozen opzet is in het gehele gemeentehuis nauwelijks iemand te vinden die alles nog kan volgen. Ondanks de grote complexiteit blijft de overtuiging overeind staan dat de cijfers kloppen. Veelzeggend in dit verband is dat ook de accountant, die door de VVD-fractie werd ingeschakeld, geen onrechtmatigheden heeft gesignaleerd.

De **voorzitter**: Mag ik concluderen dat nu over de cijfers geen twijfels meer bestaan en de besluitvorming op basis van deze cijfers verder kan plaatsvinden? Het college vraagt nu een uitspraak van de raad over het bedrag van extra € 946.000,00. Daarna vindt besluitvorming plaats hoe de grondexploitatie dan eventueel kan worden aangepast.

De heer **Blauw**: De VVD-fractie wil vijf minuten schorsing.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering.

De heer **Blauw**: De VVD-fractie vindt de voorstelling van zaken onjuist en onvolledig. De VVD-fractie constateert dat nog altijd sprake is van een overschrijding van € 3,3 miljoen. Volgens het college zijn de plankosten van € 1,3 miljoen in de bedragen inbegrepen, maar de VVD kan deze niet terugvinden en daarom zal dit bedrag erbij komen. Het bedrag van de meerkosten komt daarmee op € 4,6 miljoen. De dekking, met name de vrijval van voorzieningen, is onacceptabel. De verlagingen van de voorzieningen van 10% tot 5% in de voorbereidingskosten, die € 375.000,00 moet kosten, zit niet in het overzicht. Kortom, het komt erop neer dat het tekort zo ongeveer € 5 miljoen is. De VVD-fractie wil de bevolking van de Noordoostpolder niet belasten met een dergelijk project dat zelfs in de startfase verkeert. Daarom zal de VVD-fractie niet akkoord gaan met dit voorstel en met deze grondexploitatie.

De heer **Pausma**: De ONS-fractie is het eens met het standpunt van de VVD.

De heer **Tuinenga**: De PU-fractie sluit zich aan bij het verhaal van de heer Blauw.

De heer **Wassink**: Het moet wel duidelijk zijn of het college alle gegevens rondom Emmeloord-Centrum waarheidsgetrouw weergeeft of niet. Wie stelt dat het college onwaar-

heid spreekt, moet heel goed uitleggen wat dit politiek gezien betekent en daaraan ook heel duidelijke politieke consequenties verbinden.

De heer **Blauw**: De VVD-fractie heeft niet gezegd dat het college liegt. De VVD-fractie gelooft dat het college integer is als het vanuit een eigen optiek de opstelling van het project benadert. De VVD-fractie is het grondig oneens met deze interpretatie van de cijfers en met de dekking van de tekorten.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de collegepartijen het voorstel integraal steunen en dat de andere partijen dit voorstel afwijzen. Hiermee concludeer ik dat dit voorstel tot de grondexploitatie met een meerderheid van stemmen is aangenomen door de raad.

Emmeloord-Centrum is een majeur project. Door dit besluit zal het project worden voortgezet. Hoewel de continuïteit van het project nu is gewaarborgd, zal het college de verplichting op zich nemen dat de cijfers helder en doorzichtig worden voorgesteld. Van de partijen die nu hun twijfels hebben uitgesproken mag voor de toekomst een open mind worden gevraagd. Het college heeft een inspanningsverplichting bij een volgende opstelling van de grondexploitatie de cijfers zo helder weer te geven, zodat in ieder geval over de cijfers sec geen verschil van mening mag ontstaan.

De **voorzitter**: Dan is nu aan de orde:

- Kredietvoorstel herinrichting openbare ruimte Lange Nering Oost inclusief Polderhof

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

- Aankoop van het pand De Deel 22

Bij dit onderdeel is een amendement ingediend. Welke fractie wenst hierover een stemverklaring?

Mevrouw **Van Mook**: De PvdA/GroenLinks-fractie steunt dit amendement niet. De kosten moeten nu eenmaal worden gedekt. Zouden deze kosten door middel van dit amendement hier worden weggehaald dan moeten zij toch ergens anders vandaan komen. Daarom onderschrijft de fractie van PvdA/GroenLinks dit amendement niet.

De heer **Van de Velde**: De CDA-fractie is tegen dit amendement. De aankoop van dit pand is een noodzakelijk onderdeel voor de continuïteit van het project.

De heer **Wassink**: De fractie van ChristenUnie/SGP is tegen het amendement.

De **voorzitter**: Ik concludeer dat het amendement onvoldoende wordt gesteund en daarmee is verworpen.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel, met dien verstande dat de leden van de fracties van VVD, Politieke Unie en ONS Noordoostpolder worden geacht tegen te hebben gestemd.

- Werkbudget plankosten Emmeloord-Centrum 2008

De heer **Blauw**: Vanwege de noodzaak het plan voort te zetten, zal de VVD-fractie hiermee instemmen, maar wel met de kanttekening dat het geld binnen het afgesproken budget moet worden gevonden.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

IX. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering (00.20 uur).

Aldus vastgesteld in de vergadering van 9 oktober 2008.

De griffier,

De voorzitter,